

Gäller från 2025-08-01

Riktlinjer för cesiumkontroll av renkött

Dessa riktlinjer från Sametinget ersätter den provtagningsplan som Livsmedelsverket tidigare beslutat om inför varje slaktsäsong. Sametinget utfärdar dessa riktlinjer med anledning av att ansvaret för att gränsvärdet för cesium-137 i renkött inte överstigs numera ligger på producenten (renägare, slaktföretag). Avsikten med riktlinjerna är att säkerställa att gränsvärdet inte överskrids.

Slakt av ren från annat land

För slakt renar som införts från andra länder rekommenderas generellt provtagning, förutom när det gäller slakt renar från Finland som inte behöver kontrolleras.

Observera när det gäller kostnader för provtagning och analys, framgår av 1 och 5 §§ förordningen (1994:246) om ersättning för vissa merkostnader och förluster med anledning av Tjernobylyolyckan, att Sametinget bara ersätter merkostnader och förluster på grund av radioaktivt nedfall i Sverige.

Slakt av svenska renar

Rekommendation om provtagning för olika samebyar och perioder av året redovisas nedan. Rekommendationen utgår från samebyarnas indelning och tar hänsyn till de traditionella förflyttningar som görs inom renskötseln.

Vid förflyttning av slakt renar från områden med rekommendation om kontroll till områden utan åtgärd, måste information från livsmedelskedjan innehålla kompletta uppgifter om renarnas ursprung så att adekvat provtagning kan utföras.

Särskild rutin för *svenska* renar som betat i Norge finns i rekommendationen nedan.

Geografiska punkter och gränslinjer

Vid tveksamhet om de geografiska punkter och gränslinjer som nämns i rekommendationen kontakta Sametinget.

Kontroll ska göras av slakterierna

Sametinget kommer inte längre att göra mätningar på plats utan kommer att utgå från fjolårets provsvar. Däremot måste provtagning (stickprov etc.) fortsatt göras på slakterierna. Provresultaten ska skickas till Sametinget och används *för att verifiera att cesiumhalterna i renarna följer prognoserna.*

Utökad kontroll vid misstanke om höga cesiumvärden

Om man vid provmätning eller det annars finns anledning att misstänka, att cesiumnivåerna i något område är märkbart högre än normalt rekommenderas utökning av kontroll.

Rekommendation om provtagning för olika samebyar och perioder:

Ingen åtgärd gällande provtagning för Norrbottens läns samebyar.

Västerbottens län	
	Rekommendation
Fjällsamebyar	
Ubmeje 1) Öster om Inlandsbanan söder om Umeälven	Stickprov tas vid första slakten i september samt oktober - december
Vapsten, Vilhelmina norra och Vilhelmina södra 1) Väster om Inlandsbanan 2) Öster om Inlandsbanan	Stickprov tas vid första slakten i september samt oktober - december för respektive sameby Kontroll: januari - april
<i>Vid slakt av ren som betat i <u>Norge</u> eller gränsområdet rekommenderas kontroll under hela året.</i>	

Jämtlands län	
	Rekommendation
<p>Voernese</p> <p>1) Storjola och Froskonbäcken</p> <p>2) Öster om Inlandsbanan</p>	<p>Stickprov tas vid första slakten i september samt oktober – december.</p> <p>Kontroll hela året</p>
<p>Ohredahke och Raetievaerie</p> <p>1) Väster om inlandsbanan</p> <p>2) Öster om inlandsbanan</p>	<p>Stickprov tas vid första slakten i september samt oktober - december</p> <p>Kontroll hela året</p>
<p>Jovnevaerie</p> <p>Öster om Inlandsbanan</p>	<p>Stickprov tas vid första slakten i september samt oktober - december</p>